

מערכי פעילות ליום הזיכרון הבינלאומי לשואה בנושא אנטישמיות

מערך מס' 1:

הקדמה:

בינואר 2021 פורסם [דו"ח המגמות והתקריות האנטישמיות לשנת 2020](#) על ידי משרד התפוצות. במסגרת הדוח נכתב כי "בשנת 2021 צפויה עליה חדה במקרי האנטישמיות ברחבי העולם". על פי הדו"ח, המשך המגמות הקיימות צפוי להוביל לעליה חדה במקרי האנטישמיות והאלימות כלפי יהודים ומטרות יהודיות ברחבי העולם. העלייה הצפויה תציב בפני הקהילות היהודיות אתגר משמעותי, בדגש על הקהילה היהודית בארה"ב על רקע משבר הקורונה והקיטוב החברתי. "לצערנו, האנטישמיות לא פסחה גם על המגפה הנוכחית" אמרה שרת התפוצות עומר נקלביץ. "בעבר תופעה זו גרמה להרג של קהילות יהודיות שלמות, היום היא ממוחזרת ואף מקבלת תנופה ברשתות החברתיות. זוהי רק דוגמה אחת מני רבות לפני החדשות שלובשת האנטישמיות בימינו אלה".

מטרות:

1. התלמידים יפתחו מודעות למופעים חדשים של אנטישמיות בשנים 2020-2021 ברחבי העולם וברשת
2. התלמידים יעסקו במנעד הרגשות נוכח ממדי תופעת האנטישמיות
3. התלמידים יכירו ביכולתם להיות שגרירים

למידה רגשית- חברתית sel

בפעילות זו התלמידים יפתחו מודעות חברתית על ידי התנסות בזיהוי והבנה של מצבי חברתיים (מודעות חברתית לגוונים של האנטישמיות בעולם).

פתיחה:

צפייה בסרטון: [עליית האנטישמיות](#)

דיון במליאה:

- מה דעתכם על המידע המוצג בכתבה? האם הוא חדש לכם?
- מה הרגשתם לאחר הצפייה?
- מה לדעתכם המקור/ הסיבות לגלי האנטישמיות הגוברת?
- האם האנטישמיות ברשת יכולה להוות איום על מדינת ישראל ו/או ישראלים ברחבי העולם?

מהלך הפעילות:

1. עבודה בקבוצות: חלקו את התלמידים לקבוצות של 4 תלמידים.
חלקו בין הקבוצות קישורים לכתבות המסקרות אירועי אנטישמיות שקרו בשנים 2020-2021 (מצורף בסוף המערך).
הצגה במליאה: בקשו מכל קבוצה להציג את עיקרי הדברים שהופיעו בכתבות במילים שלהם.
2. אפשרו לתלמידים להציג תמונות או קטעים מתוך הכתבות על גבי המסך תוך כדי הצגת עיקרי הדברים. שימו לב- בשלב ההצגות ייתכן ואתם כמורים תדרשו להוסיף, לחדד או לתקן את הדברים שיאמרו.

3) דיון במליאה:

- האם הכרתם או שמעתם על חלק מהכתבות שהוצגו?
- האם וכיצד ניתן למגר את תופעת האנטישמיות?
- מה לדעתכם תפקידה של ישראל במאבק באנטישמיות?
- האם לבני הנוער יש כוח/יכולת להשפיע על השיח האנטישמי
- מה אתם כבני נוער יכולים לעשות כאשר אתם נתקלים באנטישמיות ברשת?

- 4) הציגו לתלמידים את הסרטון: [למה לא ניתן להחרים מוצרים ישראלים?](#)
- 5) בקשו מהתלמידים לשתף בהמצאות ישראליות נוספות שהם מכירים וכן בדבר טובים שלדעתם קיימים במדינת ישראל. רשמו זאת על הלוח
- 6) עבודה בקבוצות: בקשו מכל קבוצת תלמידים להכין פוסט/ סטורי/ רילס שעוסק בהמצאה ישראלית או בדבר טוב שיש במדינת ישראל

סיכום:

בסבב כל תלמיד יאמר מה הוא לקח מהפעילות

קישורים לכתבות המסקרות אירועי אנטישמיות שקרו בשנים 2020-2021:

קבוצה 1:

["את עדיין חיה?" מתקפת טיקטוק אנטישמית על ניצולת שואה \(ynet.co.il\)](https://www.ynet.co.il)

קבוצה 2:

["אחתוך לך את הגרון": צעיר יהודי הותקף בלונדון | כאן \(kan.org.il\)](https://www.kan.org.il)

קבוצה 3:

[אנטישמיות בעידן הקורונה- דו"ח האנטישמיות 2020 - YouTube](#)

קבוצה 4:

[שיא באנטישמיות בגרמניה: "שש תקיפות מידי יום" - YouTube](#)

קבוצה 5:

[תקיפות בלב מנהטן: יהודים מדווחים על עלייה בתוקפנות ברחובות ניו-יורק - YouTube](#)

קבוצה 6:

[עלייה חדה במקרי האנטישמיות אחרי שומר החומות - YouTube](#)

קבוצה 7:

<https://www.youtube.com/watch?v=-4VodORok1M>

מערך מס' 2:

מטרות:

- התלמידים יעסקו בהרחבה במושג המושג אנטישמיות
- התלמידים יבינו כיצד האנטישמיות באה לידי ביטוי גם בתקופה המודרנית
- התלמידים יתנסו ביכולת ההשפעה שלהם נגד התופעה

למידה רגשית- חברתית sel

בפעילות זו יפתחו התלמידים מיומנות של הכוונה וניהול עצמי ע"י אמונה בשינוי, חשיבה חיובית, אופטימיות ותקווה. הם יתנסו ברכישת מידע חדש ופתרון בעיות למצב. בנוסף הם יפתחו אוריינות גלובלית על ידי מודעות ואחריות גלובלית, אחריות חברתית, אקטיביות ויוזמה

פעילות פתיחה- משחק אסוציאציות:

עומדים במעגל- המנחה מבקש מהתלמידים להתמסר עם כדור במעגל, כל מי שהכדור מגיע אליו אומר את האסוציאציה שיש לו למילה אנטישמיות.

חלק א'- מהי אנטישמיות:

1. הצגת סרטון בנושא אנטישמיות. להלן שתי דוגמאות לסרטונים :

[אנטישמיות 1](#) אופציה נוספת- [אנטישמיות 2](#)

2. שאלות לדיון במליאה :

- אז מהי באמת אנטישמיות? איך ניתן להגדיר אנטישמיות?
- מה מייחד את האנטישמיות המחודשת בשנת 2022 מהאנטישמיות ה"קלאסית"?
- מהם לדעתכם הגורמים להתפרצות המחודשת של האנטישמיות?
- האם לדעתכם, אמצעי התקשורת מלבים, או מרגיעים את עוצמת ההתפרצות?
- מה לדעתכם צריכה להיות התגובה של מדינת ישראל כלפי גילויי אנטישמיות?
- האם חוויתם/ נתקלתם באנטישמיות במרחב הווירטואלי או הפיזי?
- כיצד אתם כבני נוער יכולים לסייע במאבק להתמודדות עם האנטישמיות?

3. המנחה יסכם ויצג את הגדרה למושג: אנטישמיות היא תפיסה מסוימת של יהודים, שעשויה להתבטא בשנאה כלפי יהודים. ביטויים פיזיים ורטוריים של אנטישמיות מכוונים כלפי יהודים או לא יהודים, כלפי רכושם וכלפי מוסדות קהילתיים יהודיים ומוסדות דת יהודיים. בנוסף לכך, ביטויים כאלה יכולים להיות מכוונים גם כלפי מדינת ישראל, שנתפסת כקולקטיב יהודי. אנטישמיות היא לעתים קרובות האשמת יהודים בקשר לפגוע באנושות, ולעתים קרובות האשמת היהודים בכך ש"דברים משתבשים". היא באה לידי ביטוי בנאומים, בכתביה, וכן בצורות ובפעולות ויזואליות, ומשתמשת בסטריאוטיפים מאיימים ובתכונות אופי שליליות. ע"פ המשרד למוסדות דמוקרטיים ולזכויות האדם ODIHR

חלק ב'- עמדות לגבי המושג אנטישמיות:

1. המנחה מניח על הרצפה 5 פתקים לאורך ציר ע"פ הפירוט הבא: 1- לא מסכים בכלל, 2- לא מסכים, 3- מתלבט, 4- מסכים, 5- מסכים מאוד.
2. המנחה מציג לתלמידים היגדים בנושא אנטישמיות (נספח מס' 1). כל תלמיד מתבקש לעמוד ליד הפתק שמסמן את עמדתו באותו היגד.
3. בסוף כל היגד מומלץ לשאול 2-3 תלמידים מדוע בחרו כך ולדון עם הקבוצה.

חלק ג'- אנטישמיות בקריקטורות:

1. המנחה יפזר על הרצפה תמונות של קריקטורות שונות (ניתן למצוא דוגמאות רבות בגוגל תמונות תחת החיפוש - anti-Semitic caricature). כל תלמיד מתבקש לבחור תמונה אחת, לתת לה שם ולהסביר אותה-מה הרגיש שראה אותה? מדוע בחר דווקא תמונה זו?
2. דיון במליאה:

- מה מאפיין את הקריקטורות?
- האם וכיצד ניתן למגר את התופעה?
- מה אתם כקבוצת מסבירים צעירים יכולים לעשות?

חלק ד'- ניטור תגובות אנטישמיות:

משימת רשת- כל תלמיד מתבקש לחפש באינטרנט כתבה/ פוסט/ תגובה שיש בהן אמירה אנטישמית ולהגיב עליהן במשפט אחד (המלצה למשפט שכדאי לומר לתלמידים לכתוב: We are all humans, there is no room for antisemitism among us). ניתן להציע לתלמידים לחפש ברשת חברתית או באתרי חדשות-YNET, וואלה, יוטיוב וכו'. המנחה מראה לתלמידים כיצד בכמה דקות הם הצליחו להשפיע על שיח מכבד ונכון ברשת. מציעים להם לקיים זאת גם ביומיום. המלצה- ניתן

חלק ה'- סיכום:

כל תלמיד אומר דבר אחד חדש שלמד או שהוא לוקח מהפעילות

נספח מס' 1- היגדים בנושא אנטישמיות (מתוך בית הספר להוראת השואה ביד ושם):

- גל מעשי האנטישמיות ברחבי העולם, שלדעת רבים לא היה כמותו מאז ימי השואה, מוכיח שההיסטוריה חוזרת!
- כל ביקורת על מדינת ישראל היא בבחינת אנטישמיות
- התעלמות היא הדרך הטובה ביותר להתמודד עם האנטישמיות
- מדינת ישראל היא התשובה היחידה לאנטישמיות
- חופש הביטוי הוא ערך עליון, וחובה לשמור עליו בכל מחיר. לכן טוב עושה ארצות הברית שבה הכחשת השואה (באינטרנט למשל) הינה עברה פלילית כפי שהיא בגרמניה
- כל יהודי בעולם חייב ללמוד על האנטישמיות
- זיכרון השואה משמש מגן מפני התפשטות האנטישמיות
- במקום שאין בו יהודים אין אנטישמיות
- היהודים החיים במדינת ישראל אינם צריכים להיות מוטרדים מתופעת האנטישמיות
- שנאת הזרים במדינות אירופה אינה צריכה להטריד את אזרחיהן היהודים